№ 42. Środa 21. Lutego 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 21. lutego.

Wiener Abendpost donosi, że dnia wczorajszego mieli udać się wszyscy ministrowie do Budy, ażeby naradzać się tam pod prezydencyą Jego Mości Cesarza nad doręczonym przez panów Suhaja i Mrazovica *adresem sejmu kroackiego.*

Komitet adresowy węgierskiej izby magnatów, złożony z hrabiów Festeticsa, Szecsena i barona Władysława Majthenyj, ukończył — jak pisze *Lloyd* — 18. b. m. wieczorem swój projekt adresu. Projekt ten jest już litografowany, i miał być przedwczoraj rozdany członkom komisyi adresowej.

Senat *francuzki* doręczył Cesarzowi swój adres na dniu 18. b. m. Cesarz mówił przy tej sposobności: „Adres senatu jest wymownym komentarzem mojej mowy od tronu, rozwija to, co ja tylko nadmieniłem, i wyjaśnia to, co pragnąłem ażeby było zrozumianem. Panowie żądacie jak ja, trwałości rozsądnego i postępowego rozwoju naszych instytucyi, polepszenia losu większej części ludu, nietykalnego utrzymania godności i honoru narodu; ta zgodność naszych życzeń stanowi siłę. Tak duchowny jak i fizyczny świat podlega powszechnym prawom, których niemożnaby przekroczyć bez niebezpieczeństwa. Nie codziennem wstrząsaniem fundamentów budowy przyspiesza się jej uwięczenie; mój rząd nie stoi na miejscu, lecz postępuje naprzód i chce postępować, ale na mocnym gruncie, który może unieść i władzę i wolność. Wezwijmyż do pomocy postęp we wszystkich jego postaciach, ale badajmy gorliwie ową wielką piramidę, której podstawą jest powszeche prawo głosowania, a szczytem cywilizatorski duch Francyi. Wyrażone tak dokładnie w adresie Waszym uczucia wzruszyły mnie wielce, są one godne pierwszej korporacyi państwa, tego czujnego stróża konstytucyi i zasad, na których ona się opiera."

Przy obradach nad bilem względem *zarazy bydła* poniosło już *ministerstwo angielskie formalną klęskę.* Na posiedzeniu bowiem izby niższej z 16. b. m. przyjęty został wniosek *Hunta*, ażeby transport bydła na kolejach żelaznych, kanałach i zwykłych gościńcach wstrzymany został aż do 25. marca, pomimo oporu rządu większością 83 głosów.

We *włoskiej* izbie deputowanych toczyły się 18. b, m. dalsze debaty nad *prowizorycznem przyzwoleniem budżetu. Ricasoli* proponował, ażeby izba zaniechała finansową i polityczną debatę i przystąpiła niezwłocznie do dyskusyi nad pojedynczemi artykułami budżetu. *Ministrowie* jednak sprzeciwiali się temu wnioskowi, oświadczając, że debata posunęła się już tak dalece, iż ministrowie muszą się bronić czynionym im zarzutom; zresztą chce gabinet poznać w zupełności opinię parlamentu. Na te cofnął Ricasoli swój wniosek. *Bixio* żądał wyjaśnienia co do wzajemnego salutowania się austryackich i włoskich okrętów wojennych„ a potem mówił długo o marynarce i armii.

Jenerał *Lamarmora* miał posłowi francuzkiemu, p. *Malaret*, wyrazić ubolewanie swoje nad tem, że rząd francuzki dozwala u siebie *werbunki żołnierzy do armii papiezkiej*, co zdaniem jego sprzeciwia się konwencyi wrześniowej i zasadzie nieinterwencyi. Pan Malaret przyrzekł wprawdzie oznajmić to rządowi swojemu, ale oświadczył z swojej strony, że Francya zastrzegła sobie wyraźnie wolność działania, i dodał, że wreszcie wkrótce już wyjaśni pan Rouher w obec izb dokładnie sposób zapatrywania się rządu cesarskiego na kwestyę rzymską, co też istotnie już nastąpiło. Zresztą wystąpiła już teraz także i *France* stanowczo przeciw zdaniu gabinetu włoskiego i dowodzi, że nawet w duchu konwencyi ma Francya prawo dozwalać u siebie werbunki dla Rzymu.

Do licznych domysłów, jakie wywołało *wezwanie barona Budberga do Petersburga*, przybył teraz świeży. Mianowicie słychać, że baron Budberg ma być przeznaczony do zastąpienia księcia Gorczakowa w ministerstwie spraw zagranicznych, gdyż książę pragnie się usunąć dla słabości. Budberg uchodzi w Paryżu za najgorliwszego przyjaciela Francyi u rządu rosyjskiego, i dlatego byliby w Paryżu bardzo radzi jego mianowaniu, oprócz tego zaś ma on być wraz z braćmi Milutynami, z których jeden jest ministrem spraw wewnętrznych a drugi wojny, jawnym zwolennikiem dalszych reform w Rosyi.

Depesze z *Konstantynopola* z 13. b. m. donosiły, że *Józef Karam* poddał się już, a tymczasem nadeszły na Marsylię następujące doniesienie z Trypolidy z 31. stycznia: Dnia 28. stycznia uderzyło 4000 Turków i kozaków otomańskich na zostający pod rozkazami Józefa Karama, o 5 mil od Trypolidy pod Benachy w górach obozowany korpus w liczbie 1200 Maronitów. Walka trwała 11 godzin, w ciągu których odparł Karam trzy ataki, zdobył 4 działa i zabrał w niewolę kilku oficerów, między tymi jednego pułkownika i jednego francuzkiego kapitana-instruktora. Tego chcieli Maronici zabić, ale Karam wybawił go z ich rąk, i obchodzi się z nim z wszelkiemi względami przynależnemi oficerowi francuzkiemu. Jenerał dywizyi Emin Basza (baron Schwarzenberg w służbie tureckiej) powrócił do Trypolidy, ale zaledwie nie został pojmany u samych bram miasta. Karam jest lekko raniony.

Prasa *nowojorska* wyraża się z wielkiem zadowoleniem o oświadczeniu Cesarza Napoleona, że rozpoczęły się już przygotowania do *odwrotu wojsk francuskich z Mexyku*, i uważa to za wróżbę pokoju między Francyą i Ameryką. — Jenerał Waitzel otrzymał 31. stycznia uwolnienie od służby. Tego samego dnia odjechał konzul hiszpański w towarzystwie oficera jenerała Meji w ważnej sprawie z Matamoras do Mexyku.

II.

Lwów, 20. lutego. W wczorajszym artykule wstępnym staraliśmy się wykazać, jak wielką być moga dla kraju korzyścią operacye banku hypotecznego miejskiego, w udzielaniu pożyczek na realności miejskie i zaprowadzeniu kas zasiłkowych dla przemysłowców i rzemieślników. Dziś o innych jeszcze czynnościach banku mówić nam wypada. Do najważniejszych policzymy eskontowanie weksli, sądzimy albowiem iż nowy zakład finansowy nie będzie się ograniczał do eskontowania samych tylko weksli kupieckich i bankierskich, ale zwróci się raczej głównie ku eskontowaniu weksli rolników i gospodarzy wiejskich, tym zaś sposobem zastąpi banki rolnicze tak żywo u nas pożądane. Nie będziemy się tu rozwodzić nad potrzebą kredytu osobistego dla rolników, bo potrzebę tę, w całym świecie powszechnie uznaną, kilkakrotnie już dostatecznie wykazaliśmy, wspomnieć raczej musimy o zarzutach, jakie słyszeć się dają przeciwko udzielaniu rolnikom pożyczek za osobistym kredytem, przeciwko nakładom finansowym w tym kierunku operować mającym. Są tacy co utrzymują iż gospodarz wiejski, własnego i dostatecznego funduszu obrotowego nie posiadający, tem samem już jest w stanie bankructwa i upadłości, na kredyt więc nie zasługuje i zobowiązań pieniężnych wypełnić nie będzie mógł. Otóż ci co tak sądzą, nie znają wcale położenia kraju i ludzi. Gdyby się mogli rozpatrzyć w portefelach bankierów i lichwiarzy naszych, przekonaliby się iż tam spoczywają po większej części weksle rolników mniej lub więcej zamożnych, w stanie upadłości wcale nie będących, ale do stanu tego przyjść mogących, bo lichwa ich niszczy a z czasem niejednego zupełnie zniszczy. Otóż żeby zniszczeniu temu zapobiedz, żeby utrzymać na nogach ludzi co dziś jeszcze nie upadli, trzeba koniecznie środka wyrwania ich ze szponów niszczącej lichwy, a środkiem tym być może tylko zakład, weksle rolników do eskontowania przypuszczający. Rozumie się samo przez się iż zakład takowy rozsądnie zakierowany i oględnie poprowadzony być musi, długoletnie zaś doświadczenie i wielostronna praktyka w czynnościach pieniężnych przekonały nas dostatecznie, iż przy należytem uwzględnieniu kardynalnych warunków bytu każdej instytucyi finansowej, bank rolniczy z takiem samem bezpieczeństwem eskontować może weksle rolników i gospodarzy wiejskich, jak bank narodowy austryacki i zakłady jemu podobne eskontują weksle kupców, bankierów lub fabrykantów i przemysłowców, bo przecież samo protokołowanie firmy lub wpisanie jej w metrykę handlową nie dodaje ważności podpisom, na wekslu jakim zamieszczonym. Zdaniem więc naszem rolnik i gospodarz wiejski tak dobrze i pod temi samemi warunkami na kredyt osobisty zasługiwać może jak kupiec, fabrykant lub bankier, chociaż nie myślimy wcale zaprzeczyć, iż cenzurowanie weksli rolniczych daleko większej ulega trudności niż cenzurowanie weksli handlowych. Ale nato sposób właściwy wynaleść by przecie można, mogłyby posłużyć ku temu kółka właścicieli kredytu, podobnie jak w towarzystwie eskontowem niższo-austryackiem zaprowadzone zostały, o których raz już wspominaliśmy, lub inne urządzenie, w praktyce do celu wiodące.

Przypuszczeniu do eskontowania weksli rolniczych nie tyle przeszkadzać może wzgląd na bezpieczeństwo i pewność, bo rolnicy w ogóle, raz to jeszcze mówimy, te same warunki bezpieczeństwa i pewności posiadają co kupcy, przemysłowcy, ile raczej obawa że weksle rolnicze w terminie regularnie zapłacone nie będą, bo brak rzetelności a raczej punktualności w dotrzymaniu zobowiązań pieniężnych rolnikom naszym i gospodarzom wiejskim słusznie zarzucić można. Nierzetelność ta a raczej brak punktualności mają źródło swoje po części w pewnej ociężałości i nieporadności w rzeczach pieniężnych a następnie i głównie może w tem, że rolnicy i gospodarze wiejscy mieli zwykle do czynienia z lichwiarzami, którzy im prolongacyi nie odmawiali, ciężkie tylko i coraz cięższe jej nakładając warunki. Ale jak skoro wdroży się raz przekonanie iż w zakładzie bankowym prolongacya terminu wypłaty żadnym sposobem miejsca mieć nie może, to każdy postara się o pieniądze na terminie i pojmie że punktualność w wypłacie to konieczny warunek kredytu zwłaszcza osobistego. Z resztą w praktyce to rzecz nie tak trudna, jak się na pozór wydaje, bo idzie tylko o to, żeby

się wystarać na króciuchny czas o fundusze potrzebne do wypłacenia wekslu na terminie, za dzień zaś lub dwa można znów podać bankowi nowy weksel do eskontowania, który eskontowania nie odmówi, jeżeli się położenie majątkowe akceptanta i żyrantów nie zmieniło. Tak czynią po wielkiej części kupcy i przemysłowcy w banku narodowym i jego filiach, a nikt im tego za złe nie bierze, ani też to kredytowi ich wcale nie uwłacza.

W cenzurowaniu wexli rolników gospodarzy wiejskich zdaniem naszem głównie na to baczyć wypada, ażeby akceptant wykazał źródło, z którego wexel, na terminie wypłacić zamyśla. To jedyny środek zapobieżenia lekkomyślnemu szafowaniu podpisami wexlowemi, bo ci co wexel cenzurować będą łatwo osądzić zdołają, o ile źródło takowe prawdziwe jest lub zmyślone.

Prócz czynności powyżej wskazanych bank hypoteczny miejski zajmować się jeszcze będzie udzielaniem pożyczek na własne listy swoje zastawne i na inne papiery publiczne austryackie. Są wprawdzie liczne już zakłady głównie w tym kierunku operujące, zawsze jednak nowy zakład przybywający z przyjemnością powitać można, bo konkurencya pożyczki ułatwił i wpłynąć może na obniżenie stopy procentu, dziś mocno wygórowanej. Będzie to zawsze z korzyścią dla stron a w kraju ułatwi cyrkulacyę pieniędzy i z czasem przyczynić się może do podniesienia kursu listów naszych zastawnych i obligacyj indemnizacyjnych, wstrzymując od przedaży nie jednego, co bez trudności i po warunkach przystępnych pozyskać będzie mógł zaliczkę na papiery tak dobrze ufundowane.

Monarchia Austryacka.

Trzydzieste szóste posiedzenie Sejmu krajowego dnia 20. lutego 1866.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie 11½ przed południem. Obecnych posłów było 124. Ze strony Rządu: c. k. komisarz rządowy, radzca dworu p. *Possinger*.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołów z dwóch ostatnich posiedzeń odczytano następujące pismo Jego Excelencyi c. k. Namiestnika do Marszałka krajowego:

„Jaśnie oświecony Książe!

„Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z d. 2. b. m. najmiłościwiej raczył zezwolić na uwolnienie wszystkich dokumentów, podań i protokołów sporządzonych a względnie wnoszonych z powodu dostarczania przez fundusz krajowy zapomogi i zaliczek dla dotkniętych tegorocznym nieurodzajem w Galicyi, tudzież hypotecznych wpisów, o ileby się z tego powodu zdarzały, od opłaty stęplowej i bezpośrednich opłat ustanowionych prawem z dnia 9. lutego 1850 r. m. dz. pr. p. 50 i prawem z d. 13. grudnia 1862 r. Nr. dz. pr. 689, dalej na uwolnienie od stęplów i opłat dokumentów tyczących się pożyczek i prolongacyi tych pożyczek, któreby fundusz krajowy zawierał celem dostarczania zapomóg głodem dotkniętym gminom i pojedynczym osobom.“

„Jednakże fundusz krajowy wykaże c. k. krajowej dyrekcyi skarbowej we Lwowie użytek zrobiony z tych pożyczek, a w razie innego użycia takowych będą następnie musiały być uiszczone odpowiedne opłaty od kwot nieużytych na zaliczki i zapomogi dla głodem dotkniętych.“

„W odnośnych dokumentach ma być powołanem rozporządzenie Wysokiego Ministerstwa finansów z dnia 6. b. m. l. 5496, orzekające o wspomnionem uwolnieniu od opłat.“

„Fundusz krajowy ma także podawać do wiadomości Wysokiego Ministerstwa finansów przedsięwzięcie każdej operacyi kredytowej wspomnionego rodzaju, oraz wymienić dotyczące Instytuty kredytowe, celem wydania dalszych stosownych rozporządzeń.“

„Jego c. k. Apostolska Mość raczył dalej najmiłościwiej zezwolić na uwolnienie od portoryum wszelkich korespondencyi, jakie w sprawie zaliczek i zapomóg z galicyjskiego funduszu krajowego i z powodu zwrotu takowych będą prowadzone między organami ustanowionymi do rozdania i ściągnienia tych zapomóg; tudzież na uwolnienie od dochodowego podatku względem dochodów z obligów wystawionych celem uzyskania pożyczki na zapomogi.“

„Co do zasystowania egzekucyi podatkowych w okolicach dotkniętych zupełnym nieurodzajem, to takowe już kilkakrotnie poleconem zostało skarbowym władzom krajowym w Galicyi, które zarazem zostały upoważnione do odraczania opłaty podatków na lat kilka.“

„Atoli zupełne odpisanie podatków nawet w Węgrzech niemiało miejsca, gdzie notoryczny niedostatek z 1863 nadzwyczajne przybrał był rozmiary.— Ogólne odpisanie podatków także i w Galicyi nie jest możliwem, równie też i w Bukowinie nie zostało dozwolonem. Jednakże w pojedynczych razach c. k. Ministerstwo finansów uwzględni wypadki i stosunki zasługujące na szczególne uwzględnienie, jeżli dostatecznie poświadczone będą.“

„O wyż wspomnionych uwolnieniach c. k. krajowe władze skarbowe w Krakowie i we Lwowie zostały już zawiadomione.“

„Stosownie do reskryptu Jego Exc. p. Ministra stanu z d. 10. b. m. l. 853 mam zaszczyt podać do wiadomości J. O. Księcia to najwyższe postanowienie odnośnie do szanownego pisma z dnia 31. grudnia r. z.“

Pismo to Izba przyjmuje do wiadomości.

Otrzymali urlopy: p. Kowbasiuk na dni 15, a p. Zahorojko na dni 8.

Sekretarz Izby Ludwik hr. Wodzicki uwiadamia, że komisya dla ustawy wodnej ukonstytuowawszy się wybrała hr. *Badeniego* przewodniczącym, a p. *Geringera* sekretarzem.

Odczytano potem dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu.

Przewodniczący komisyi petycyjnej p. *Boczkowski* oznajmia, że petycya mieszkańców żydowskich miasta Stanisławowa przeciw osobnemu statutowi dla tego miasta odesłana została do komisyi dla statutów miejskich, a petycya Ludwika Zielińskiego o bezpłatne rozdawanie książek elementarnych w szkołach ludowych odesłana została do komisyi edukacyjnej.

Na wniosek p. *Zyblikiewicza* przystąpiono do narady nad ustawą wstępną (Einführungsgesetz) do statutu dla miasta Krakowa. Po krótkiej dyskusyi ustawa ta, składająca się z czterech artykułów, została przyjęta i zaraz w trzeciem czytaniu ostatecznie uchwalona.

Nim przystąpiono z porządku dziennego do trzeciego czytania projektu dla miasta Krakowa, zabrał głos c. k. komisarz rządowy zwracając powtórnie uwagę Izby na punkt 11. w paragrafie 70. projektu, w którym udzielanie konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie policzone jest między atrybucye wchodzące w zakres działania Rady miejskiej. Atrybucye podobne mogłyby przysłużać radzie miejskiej tylko na podstawie prawa propinacyi. Posiadanie jednak tego prawa dla miasta Krakowa jest zakwestyonowane. Dalej możnaby wnioskować z brzmienia ustępu w mowie będącego, jakoby radzie miejskiej miało przysługiwać prawo udzielania konsensów na kawiarnie bez względu na wyszynk trunków. Takie konsensa jednak na mocy ustawy przemysłowej z r. 1859 udzielać mogą prawnie tylko władze polityczne. Z tych względów mogłyby zajść trudności w uzyskaniu najwyższej sankcyi dla statutu przez Sejm uchwalić się mającego. Dla uchylenia tych trudności byłoby stosowniej, gdyby wspomniony ustęp, jeżeli koniecznie ma być zatrzymany w statucie, umieszczony był między atrybucye magistratu, który dotychczas w swoim zakresie podobne konsensa udzielał.

W skutek tych uwag c. k. komisarza rządowego wniósł p. *Koczyński*, ażeby punkt 11. z paragrafu 70. wykreślono, a umieszczono go w §. 111. gdzie jest mowa o sporach należących do kolegialnego rozpoznania i decyzyi magistratu.

Do wniosku tego przychylił się imieniem komisyi sprawozdawca p. *Zyblikiewicz*; poczem wniosek większością głosów został przyjęty.

Nastąpiło potem trzecie czytanie i ostateczne uchwalenie całego statutu gminnego dla miasta Krakowa.

Z kolei przedłożył p. *Ławrowski* sprawozdanie komisyi prawniczej o projekcie do ustawy regulującej przeprowadzenie egzekucyi sądowej na rzeczy ruchome.

Komisya prawnicza przedstawia następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy na podstawie §. 19. *a)* statutu krajo„wego uchwalić projekt do następującej ustawy;“

„Art. 1. C. k. sądom poleca się, aby przy egzekucyach na „ruchomości przestrzegały jak najściślej postanowień §. 453 po„stępowania sąd. i dekretu nadwornego z dnia 7. kwietnia 1826 „l. 2178, względem rzeczy z pod egzekucyi wyjętych, i w tym „celu organom egzekucyę wykonującym, nakazywały dochodzić „z urzędu, ażali ruchomości pod egzekucyę podciągnąć się mające, „nie należą do rzeczy wyjętych z pod egzekucyi na mocy powyż„szych ustaw, i zapisywać te okoliczności, tudzież oświadczenie „dłużnika, a według potrzeby poświadczenie urzędu gminnego lub „innych świadków do protokołów egzekucyjnych.“

„Art. 2. Gdyby protokół sprzeciwiał się powyższym posta„nowieniom, lub zawierał niedokładności, należy bez zwłocznie „z urzędu w myśl tej ustawy urządzić w pierwszym wypadku po„nowne przeprowadzenie, zaś w drugim stosowne uzupełnienie aktu „egzekucyjnego.“

C. k. komisarz rządowy oświadcza, że już z powodu klęski niedostatku między ludnością wiejską c. k. Rząd krajowy zwrócił uwagę na ogrom długów wexlowych pozaciąganych przez włościan i w porozumieniu z c. k. wyższym sądem krajowym, zastanawiał się nad środkami mogącemi zaradzić złemu. Z dochodzeń urzędowych okazało się, że w 12 wschodnich obwodach Galicyi wpłynęło w r. 1864 do sądow 6975 skarg o kwotę ogółową 251.148 złr., zaś w r. 1865 skarg 10.665 na kwotę 449.834 złr., w przecięciu więc rocznie 8820 skarg na kwotę 350.381 złr. Najwięcej skarg wexlowych wpłynęło w sądzie Stanisławowskim mianowicie 3054, w Lwowskim 2316, w Samborskim 2198 na sumę ogółową 118.296 złr. Zachodziła przeto potrzeba obmyślenia ze strony rządu środków zaradczych. Jakoz rząd krajowy w porozumieniu z c. k. wyższym sądem krajowym przedstawił ministerstwu środek zgadzający się prawie dosłownie z wnioskiem przez komisyę proponowanym. C. k. komisarz rządowy oświadcza w końcu, że uchwała Sejmu według wniosku komisyi znajdzie ze strony c. k. rządu jak najsilniejsze poparcie.

Oświadczenie to c. k. komisarza rządowego przyjęła Izba głośnemi oznakami zadowolnienia.

P. *Laskowski* sądzi, że tu idzie tylko o to, żeby istniejące przepisy prawne były ściśle przestrzegane, na to nie potrzeba nowej ustawy. Wnosi przeto, ażeby Izba przeszła nad wnioskiem komisyi do porządku dziennego, petycye zaś odnoszące się do nadużyć w egzekwowaniu ruchomości za długi wexlowe, odesłać do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, by polecono sądom ścisłe przestrzeganie odnośnych przepisów.

C. k. komisarz rządowy robi uwagę, że wniosek komisyi domaga się nowego przepisu prawnego, mianowicie dochodzenia z urzędu, czyli rzeczy zagrabione należą lub nie do kategoryi ruchomości wyjętych z pod egzekucyi.

P. *Grocholski* popiera wniosek p. Laskowskiego, toż samo p. *Szemelowski.* Za wnioskiem komisyi przemawiają pp. *Koczyński*, ks. *Naumowicz* i p. *Ławrowski*, poczem przy głosowaniu wniosek p. Laskowskiego uchylono, zaś wniosek komisyi został przyjęty i zaraz w trzeciem czytaniu ostatecznie uchwalony.

Nastąpiło pierwsze czytanie wniosków ks. *Ustjanowicza: a)* o zaprowadzenie nauki weterynaryi w szkołach przygotowawczych (preparandach) do stanu nauczycielskiego we Lwowie i w Krakowie; *b)* o uwolnienie źrebiąt od opłaty myta na gościńcach i przewozach. Po umotywowaniu przez wnioskodawcę, wniosek pierwszy odesłany został do komisyi edukacyjnej, drugi do komisyi administracyjnej.

Posiedzenie zamknięto o godzinie $2^1/_2$ po południu. Przyszłe posiedzenie w piątek. Porządek dzienny: Sprawozdanie komisyi w sprawie propinacyi; pierwsze czytanie wniosków: ks. Trzeszczakowskiego o seminaryach nauczycielskich; p. Lipczyńskiego o policyi zdrowia; p. Tarczanowskiego o ulżeniu ciężarów publicznych w okolicach górskich; p. Krzysztofowicza o statucie dla miasta Stanisławowa.

Lwów, 20. lutego. *(Sprawa głodowa.)* Sprawa zapomogi dotkniętych głodem mieszkańców weszła w drugie stadyum swego istnienia. Czynności komisyj centralnych i komisyj powiatowych wzmagają się codziennie, ale też i głód wzmaga się co raz bardziej, i rozszerza panowanie swoje nad okolicami, które dotąd nie były jeszcze dotknięte niedostatkiem.

Komisya centralna zasięga bezustannie wiadomości co do stanu rzeczy do komitetów powiatowych, i od osób wiarogodnych z prowincyi, i na podstawie tychże asygnuje zasiłki pieniężne i mianuje nowych komisarzy powiatowych.

Od czasu zamieszczonego przez nas sprawozdania ostatniego w sprawie głodowej, zaasygnowano:

a) na zapomogę bezzwrotną:

1. dla powiatu Zaleszczyki do rąk p. M. Kozickiego . . . . 1000 złr.
2. dla powiatu Podhajce do rąk p. E. Torosiewicza 500 „
3. dla powiatu Horodenka do rąk p. L. Cieńskiego 500 „
4. dla powiatu Buczacz do rąk p. W. Dąbrowskiego . . . . 500 „
5. dla powiatu Przemyślany do rąk p. A. Roszkowskiego . . . . 500 „
6. dla powiatu Obertyn do rąk p. L. Łukasiewicza 1000 „
7. dla powiatu Kołomyja do rąk p. K. Bogdanowicza . . . . 500 „
8. dla powiatu Peczeniżyn do rąk p. K. Radlińskiego . . . . 1000 „
9. dla powiatu Bohorodczany do rąk p. J. Sauczka 1000 „
10. dla powiatu Zabłotów do rąk p. L. Zadurowicza . . . . 1000 „
11. dla powiatu Mielnica do rąk p. M. Borkowskiego . . . . 1000 „
12. dla powiatu Kołomyja do rąk p. K. Bogdanowicza . . . . 500 „
13. dla powiatu Gwoździec do rąk p. W. Drohojewskiego . . . . 1000 „
14. dla powiatu Tłumacz do rąk p. P. Nikorowicza . . . . 1000 „
15. dla powiatu Borszczów do rąk p. J. Jocza . 1000 „
16. dla powiatu Kałusz do rąk p. K. Soboty . . 1000 „

b) na zapomogę zwrotną:

1. dla powiatu Podhajce do rąk p. E. Torosiewicza . . . . 2000 „
2. dla powiatu Bursztyn do rąk p. M. Gołębskiego 2000 „
3. dla powiatu Buczacz do rąk p. W. Dąbrowskiego . . . . 2000 „
4. dla powiatu Obertyn do rąk p. G. Łukasiewicza . . . . 2000 „
5. dla powiatu Peczeniżyn do rąk p. K. Radlińskiego . . . . 4000 „
6. dla powiatu Bohorodczany do rąk p. J. Sauczka 1000 „
7. dla powiatu Gwoździec do rąk p. W. Drohojewskiego . . . . 10000 „
8. dla powiatu Tłumacz do rąk p. P. Nikorowicza 3000 „
9. dla powiatu Borszczów do rąk p. J. Jocza . . 2000 „
10. dla powiatu Kałusz do rąk p. K. Soboty . 3000 „

Razem . . . . . 44000 „
doliczając dawniej zaasygnowane . . . . 77000 „

Ogółem . . . . . 121000 złr.

Wiedeń, 19. lutego. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* W c. k. kościele parafialnym w burgu, proboszcz zamkowy Dr. Schwetz miał wczoraj po sumie pierwsze kazanie postne. Na nabożeństwie znajdowali się Ich Ces. Moście Arcyksiążęta Karol Ludwik z małżonką i Ludwik Wiktor.

Jego Cesarz. Mość Arcyksiążę Wilhelm jeneralny inspektor artyleryi udał się przedwczoraj z kilku adjutantami do Pressburga, odbył tam przegląd wojska i po obiedzie o godz. 4. powrócił do Wiednia.

Książę modeński odjechał przedwczoraj z adjutantem do Wenecyi, dokąd za dni kilka ma udać się także Jej Ces. Mość Księżna.

Poseł mexykański p. Barandarian powrócił wczoraj z Paryża.

Wczoraj o godz. 10. przedpołudniem jako w rocznicę szczęśliwego uratowania Najj. Pana odbyła się coroczna msza ś. w kościele OO. Kapucynów, na którą fundusz zapewniony został po wieczne czasy za staraniem radzcy medycynalnego Dr. Viszanika założyciela i przełożonego stowarzyszenia ku wspieraniu przestępców wypuszczonych po uleczeniu z c. k. zakładu obłąkanych.

Const. österr. Ztg. zamieściła artykuł następujący:

„Jeżeli baron Eötvös wziął sobie za zadanie zniszczenie śladów pozytywnych warunków pojednania, jakie mowa p. Bartala w rozprawach nad adresem po sobie zostawiła, to cel ten dopiął zupełnie: stoimy znow w obec ogólnego żądania zgody bez punktu wyjścia i w nieograniczonym widokręgu. Bo o cóż idzie? Nie o to, żeby z tej strony Litawy i z tamtej zasada konstytucyjna przyszła do właściwego sobie znaczenia, zasada ta poręczona została z tej strony i z tamtej niezłomnem słowem cesarskiem. Idzie o to, i tylko o to, żeby konstytucyjne Węgry zespoliły się z zachodnia połową państwa także konstytucyjnie zorganizowaną i jako członek żyjący zajęły funkcye harmonijne w wielkiem ciele politycznem, Austryą się nazywającem; idzie przedewszystkiem o oznaczenie owych spraw wspólnych, które w imieniu jedności i potęgi monarchii wspólnie traktowane być mają i o formę, w jakiej wspólne to traktowanie odbywać się ma. Wszystko inne nie jest wcale zakwestyonowane, albo też ma tylko podrzędne znaczenie. Nie prawdą jest, że walka czasów przeszłych była walką absolutyzmu austryackiego z konstytucyjnym rządem węgierskim, albo też o tyle tylko jest prawdą, iż w owym czasie idea państwa miała wyraz swój w absolutyzmie. I również nie jest prawdą, ażeby idea ta w obec Węgier inną być mogła, przybrawszy już formy konstytucyjne, albo o tyle tylko jest prawdą, o ile szamotanie się z tej strony i z tamtej w przyszłości odbywać się będzie bez owego domięszywania, jakie przeciwieństwa idey konstytucyjnej sprowadzały. W rzeczy głównej nigdy nie szło o to, ażeby konstytucyjne Węgry podnóżkiem się stały absolutystycznej Austryi, lecz jedynie o to, ażeby samoistne Węgry w pewnych granicach wysługiwały się idei państwa austryackiego, a idea ta nigdy nie przestanie dążyć ku swemu urzeczywistnieniu. Jednolitość urządzeń konstytucyjnych urzeczywistnienie takowe ułatwić może, lecz nie może go zastąpić i zbytecznem uczynić, a właśnie mechanizm więcej skomplikowany wymaga koncentracyi siły motorem i kierownikiem będącej w jedną silną dłoń i według praw stałych i niezmiennych.“

Królestwo Polskie.

Warszawa, 18. lutego. *(Sposób zarządu klasztorów rzymsko-katolickich.)* Komitet urządzający w Królestwie Polskiem wydał następujące rozporządzenie:

W skutek przedstawienia dyrektora głównego spraw wewnętrznych i duchownych, komitet urządzający w rozwinięciu §. 13. najwyżej zatwierdzonych dnia 22. listopada (4. grudnia) 1864 roku przepisów o środkach utrzymania i sposobie zarządu klasztorów rzymsko-katolickich, postanowił i stanowi:

1. Prawo do wsparcia, zapewnione zakonnikom i zakonnicom klasztorów nie etatowych na mocy §. 13. najwyżej zatwierdzonych dn. 22. listopada (4. grudnia) 1864 r. przepisów o środkach utrzymania i sposobie zarządu klasztorów rzymsko-katolickich, rozciągnąć także i do nadetatowych osób stanu zakonnego, zamieszkujących w klasztorach etatowych.

2. Potrzebny na ten cel wydatek pokrywać z tego własnego funduszu, który stosownie do wspomnionego §. 13. okaże się potrzebnym na wsparcie dodatkowe dla klasztorów nie etatowych.

3. Na wszystkie pomienione wsparcia, tak dla zakonników i zakonnic w klasztorach nie etatowych, jako też dla nadetatowych osób stanu zakonnego w klasztorach etatowych za rok 1865, wyznaczyć z funduszów poklasztornych przeszłych pod zarząd skarbu, sumę wyrównywającą 1000 rsr., pomnożonym przez liczbę klasztorów nie etatowych, jakie istniały na początku tegoż roku.

4. Odpowiednio takiemu obliczeniu, poruczyć dyrektorowi głównemu skarbu, bezzwłoczne wydanie rozporządzenia co do wyasygnowania komisyi rządowej spraw wewnętrznych i duchownych sumy rsr. 26.000 celem użycia jej za potwierdzeniem Namiestnika, łącznie z pozostałością z poprzednio wyznaczonej już sumy rsr. 1000 wyłącznie na wsparcia wyżej wzmiankowane.

5. W przyszłości, jeżeli zajdzie potrzeba wydatkowania na podobne wsparcia, w przypadku zamknięcia klasztorów nie etatowych w ciągu roku, postępować według tej samej zasady, jak wyżej w punkcie 3m wskazaną została.

6. Wykonanie niniejszego postanowienia, które zamieszczone być winno w dzienniku praw, poruczyć dyrektorom głównym spraw wewnętrznych i duchownych tudzież skarbu.

Działo się w Warszawie na 103. posiedzeniu dnia 1. (13.) grudnia 1865 r.

Zgodno z oryginałem:

Dyrektor kancelaryi *B. Białozerski.*

Kronika.

(Posiedzenie rady miejskiej) odbędzie się we czwartek dnia 22. lutego b. r. o godzinie 6tej wieczorem w sali ratuszowej. Na porządku dziennym: Sprawy nie załatwione z ostatniego posiedzenia, tudzież 1) Wypłata należytości za rzeczy zakupione dla zakładu sierót. Spr. radny p. Dr. Orzechowicz. 2) Wypłata należytości za leki dostarczone dla ubogich. Spr. radnny p. Dr. Maciejowski. 3) Reskrypt wys. c. k. ministerstwa w sprawie gymnazyum „Franciszka Józefa". Spr. radny p. Dr. Madejski. 4) Prośba o bezpłatne odstąpienie 1 sążnia kwadrat. ziemi na cmentarzu grodeckim pod pomnik ś. p. Karoliny Sienkiewiczówny. Spr. radny p. Dr. Maciejowski.

(Pożary.) W Dudyńcach, w powiecie Sanockim, dnia 28go z. m. w nocy niespełna w dwóch godzinach spaliło się 8 domów włościańskich z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża, tudzież sześć chat i dom mieszkalny ze stajnią na folwarku. Przyczyna pożaru jest niewiadoma.

W Zadubrowcach, w powiecie Śniatyńskim, dnia 14. b. m. spaliła się zagroda włościańska. Ogień miał być podłożony. Szkoda wynosi około 300 złr.

W Medyce, w powiecie Mościckim, dnia 16go b. m. spalił się dom włościański i właścicielka tegoż poniosła śmierć w płomieniach. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

(Nieszczęsny wypadek.) W Perespie, w powiecie Sokalskim, dnia 8go b. m. Stefan Hrabowy, 9 lat liczący, wpadłszy pod koło młyńskie, poniósł śmierć.

(Dochody górnictwa w Rosyi.) W zbiorze statystycznych wiadomości z wydziału górnictwa za rok 1865, zamieszczone są następujące cyfry dochodów w r. 1863 z eksploatacyi metalów i węgla kamiennego na zakładach rządowych rosyjskich: 1) za złoto 1,414.928 rub. 80 kop., 2) za miedź 354.794 rub. 10 kop., 3) za ołów i glejtę 27.613 rub. 66¾ kop., 4) za srebro 23.627 rub. 28 kop., 5) za węgiel kamienny 16.500 rubli. Z tego pokazuje się, że dochód od miedzi zajmuje po złocie drugie miejsce, a zatem dobywanie miedzi jest jednym z głównych artykułów w Rosyi.

(Wyspa w niebezpieczeństwie zatonięcia.) Wyspa Nea Camem (na archipelagu greckim), która przed 160 laty w skutek trzęsienia ziemi wychyliła się nad powierzchnię morza, jest teraz w niebezpieczeństwie zatonięcia. Dnia 30go z. m. słyszano tam grzmot podziemny i morze wzburzyło się. W dwa dni poźniej ujrzano wychylającą się z morza skałę, a dnia 1go b. m. buchały z pod ziemi płomienie przez godzinę. Na wyspie utworzyły się dwa jeziora, które powiększają się coraz bardziej. Morze w około przybrało barwę czerwonę. Domy na wyspie zarysowały się i grożą zwaleniem, ziemia zapada się zwolna. W zatoce koryntckiej było słabe trzęsienie ziemi.

(Nadesłane.)

Uwiadomienie.

Do wszystkich P. T. członków pierwszego powszechnego stowarzyszenia urzędników we Lwowie.

Mamy zaszczyt ponowić ogłoszone także w Gazecie Lwowskiej z 30. grudnia z. r. Nr. 297 zaproszenie do udziału w asekuracyi kosztów leczenia chorych i pogrzebów, i zwracamy oraz uwagę na niektóre korzyści tego oddziału stowarzyszenia, a mianowicie:

1. Uiszczać się mająca premia asekuracyjna jest stosunkowo bardzo mała. Tak n. p. kto asekuruje koszta leczenia w kwocie 3 złr. tygodniowo w wieku lat 25 płaci tylko 36 c. miesięcznie, a jeżli przytem zabezpiecza także koszta pogrzebu w kwocie 50 złr. płaci tylko 57 c. miesięcznie.

2. Przytem ważne jest postanowienie statutów, że zaasekurowany pobiera od stowarzyszenia zapomogę na koszta choroby przez całe 6 miesięcy, a gdyby choroba trwała dłużej z zawieszeniem wpłat premii stałe wsparcie w stosunku do środków ogólnego funduszu.

3. Każdy członek stowarzyszenia może nie tylko sam przystąpić do oddziału asekuracyi kosztów leczenia, lecz na mocy §. 2. statutów ma także prawo nastręczać korzyść zabezpieczenia swoim krewnym i innym osobom, które nie są urzędnikami a mogą wykazać się z regularnego sposobu życia, na przykład wierny służący może prosić jednego z członków stowarzyszenia urzędników, aby mu wyjednał przyjęcie do oddziału asekuracyjnego.

Litografowanego spisu 305 lwowskich członków pierwszego powszechnego stowarzyszenia urzędników dostać można zawsze dopóki zapas wystarczy u oddźwiernego c. k. krajowej dyrekcyi skarbowej za złożeniem 5 c. od egzemplarza za koszta wydania.

Lwów, 20. lutego 1866.

Za wydział miejscowy pierwszego powszechnego stowarzyszenia urzędników monarchii austryackiej we Lwowie.

Przełożony wydziału miejscowego
Józef Jeiteles,
c. k. radzca finansowy.

Ostatnia poczta.

Paryż, 19. lutego. *Patrie* pisze: Depesze z Nowego Yorku donoszą, że minister Seward przedłożył gabinetowi washingtońskiemu projekt noty względem Mexyku. Wieść niesie, że rząd amerykański objawia w tej nocie uczucia pojednawcze i okazuje skłonność do zachowania neutralności pod pewnemi warunkami.

Berlin, 19. lutego. Ministerstwo stanu wydało dziś do prezydenta izby Grabowa reskrypt, w którym oświadcza, że uchwały izby deputowanych względem Lauenburga, najwyższego trybunału i festynu deputowanych są przeciwne konstytucyi i przeto niepodobne do przyjęcia, i odsyła te uchwały napowrót prezydentowi. — Uchwalony wczoraj na zgromadzeniu ludu adres doręczyła dziś panu Grabow deputacya pod przewodnictwem prezydenta stowarzyszenia robotników p. Bandowa.

Berlin, 19. lutego. Hrabia Goltz przybył tu dziś z Paryża; będzie w południe u prezydenta ministrów, a poźniej na audyencyi u Króla.

Mnichów, 19. lutego. Dyrektor rządu obwodowego Vogel został mianowany ministrem stanu. Ministerstwo wyznań nie jest jeszcze obsadzone.

Neapol, 19. lutego. Przy wyborach w Messynie okazało się potrzebnem balotowanie między Mazzinim, który otrzymał 311, i Kottarą, który miał 164 głosów.

Berna, 19. lutego. Dziś zostało otwarte zgromadzenie federacyjne.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. lutego.

Hotel Langa: PP.: Tomar Józef, c. k. jenerał-major, z Czerniowic.
Hotel angielski: Hoppen Mar., z Kozłowa. — Peszyńscy Tadeusz i Cypryan, z Kobylan. — Reicenstein Gust., z Końskiego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. lutego.

PP. Ks. Woroniecki Fran., do Ostrowa. — Br. Brunicki Józef, do Strzałkowa. — Piotrowski Adolf, do Warszawy. — Stanek Józef, do Wiszenki. — Swiejkowski Stan., do Uherzec. — Wybranowski Alex., do Jurzkowic. — Zagórski Miecz., do Podburza. — Zagórski Stan., do Lipowic. — Zawadzki Józef, do Potok. — Schnirch Maur., c. k. porucznik, do Czerniowic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. lutego 1866.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	324.21	− 1.0	84.1	zachodni	sł.	śnieg
2 god. po poł.	324.73	+ 1.6	86.6	półn.-zach.	„	„
10.god.wiecz.	326.82	− 6.5	81.7	„	„	pochmurno

Wysokość śniegu 24‴.

Teatr.

Dziś (przedst. polskie): **„Narcyz Rameau"**, dramat w 5 aktach. P. Jan *Królikowski* z Warszawy jako gość.

Jutro (przedst. niem.): **„Die Hugenotten"**, wielka opera w 5 aktach. Pan Herman *Khalsz* z Poznania jako gość.

Kurs Lwowski.

Dnia 20. lutego		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	84½	4	91
Dukat cesarski	„ „	4	86½	4	93½
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	42½	8	55
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	56	1	59
„ papierowy rosyjski	„ „	1	29	1	31
Talar pruski	„ „	1	52	1	54
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	62	75	63	38
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	65	89	66	54
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	—	66	63
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	64	75	65	40
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	151	50	154	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20. lutego	złr.	kr.
5% Metaliki	61	75
5% pożyczka narodowa	64	90
Losy z 1860 roku	80	60
Akcye banku wiedeńskiego	744	—
„ „ kredytowego	145	10
Londyn, 10 funtów szterlingów	102	80
Srebro	102	—
Dukat pojedyńczy	4	90

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Rudyński.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.